

مقالات رسیده کوتاه

بحثی در مورد تنظیم اسناد اتومبیل در دفاتر اسناد

رسمی یا ادارات راهنمایی و رانندگی

محسن اخوان گوران*

چندی است در محافل ثبتي و نیروی انتظامی بحثی داغ لابه لای طرح تعویض پلاک اتومبیل در جریان است و در مورد انتقال اسناد اتومبیل در دفاتر اسناد رسمی و یا ادارات راهنمایی و رانندگی مخالفین و موافقین اظهار نظر می نمایند. در این موقع لازم است هر دو طرف کارشناسانه دلایل خود را اعلام نمایند. بنده سردفتری هستم که از بدو شروع به کار با توجه به مسؤلیت سنگینی که ثبت معاملات اتومبیل برای سردفتر دارد از ثبت و تنظیم معاملات خودرو

* سردفتر اسناد رسمی ۶ کرمانشاه، رئیس هیأت مدیره جامعه سردفتران و دفتریاران و عضو دادگاه بدوی انتظامی سردفتران و دفتریاران کرمانشاه.

حتی المقدور خودداری نموده و در حال حاضر و آینده نیز تمایلی به انجام آن ندارم مگر بنا به ضرورت، اما خود را موظف می‌دانم عقیده‌ام را در این باره اعلام داشته تا بابتی باز شود و بدین وسیله سایر همکاران نظراتشان را اعلام فرمایند، زیرا بی‌اعتنایی و سکوت سران دفاتر می‌تواند عواقبی بس تأسف‌بار را در پی داشته باشد.

همان گونه که همکاران مطلعند در اوایل انقلاب جو سنگین و نامطلوبی علیه سران دفاتر اسناد رسمی بر فضای جامعه و مسؤولین نظام حاکم بود و شورای انقلاب را بر آن داشت تا لایحه قانونی تصفیه سردفتران و دفترباران را در هشتم شهریور ۱۳۵۸ تصویب نماید و سردفتران متخلف و وابسته به رژیم سابق را از کار برکنار نماید و در همین فضا و جو مخالف علیه دفاتر اسناد رسمی بود که شورای انقلاب اسلامی لایحه قانونی نحوه نقل و انتقالات وسایل نقلیه موتوری را در تاریخ ۱۳۵۹/۴/۲۵ تصویب نمود و در ماده هشت آن اداره راهنمایی و رانندگی را موظف نمود ظرف دو ماه نسبت به تهیه آیین‌نامه اجرایی قانون مذکور اقدام و آن را به تصویب وزیر کشور، دادگستری و بازرگانی برساند.

با توجه به اینکه سران دفاتر اسناد رسمی و دفترباران از تاریخ تصویب لایحه قانونی تصفیه سردفتران براساس گزینشهای دقیق برگزیده می‌گردیدند و مورد اعتماد نظام و مسؤولین قوه قضاییه بودند لذا ماده واحده مصوب تیر ۱۳۵۹ شورای انقلاب به فراموشی سپرده شد و هیچ گونه آیین‌نامه‌ای تنظیم نشد و کماکان ثبت معاملات خودرو در دفاتر اسناد رسمی

انجام می‌گیرد و مسؤولیت ثبت معاملات نیز به عهده سران دفاتر می‌باشد و همگان از خطرات مسؤولیت‌های گوناگون کیفری - جزایی و مالی آن آگاهی دارند و نیاز به تکرار نیست. حال ببینیم چنانچه مشکلات حقوقی عدم ثبت معاملات در خارج از دفاتر اسناد رسمی حل گردد و احتمالاً به شکل قانونی معاملات خودرو در اداره راهنمایی و رانندگی، توسط اشخاصی که اطلاعات حقوقی و ثبتی نداشته و مسلماً نمی‌توانند تمامی ضوابط فعلی حاکم بر دفاتر اسناد رسمی را که شامل است بر احراز هویت، وضعیت خدمت سربازی، اهلیت متعاملین، تأیید وکالتنامه‌های فراوان در نزد فروشندگان، شناسایی اشخاص ممنوع‌المعامله، مجورین، بازداشت اتومبیلها که توسط محاکم به دفاتر اسناد رسمی اعلام گردیده، اسناد جعلی در ید اشخاص، اوراق سرقتی از دفاتر اسناد رسمی که سریال آنها به دفاتر بخشنامه شده، شناسنامه‌های سفید سرقتی از ثبت احوال که سریال آنها به دفاتر اسناد رسمی اعلام شده، مطالبه گواهی انحصار وراثت و گواهی واریز مالیات بر ارث و بسیاری موارد دیگر... رعایت نمایند، چه عوارضی به بار خواهد آمد و چه حاصلی جهت دولت خواهد داشت و مزایا و معایب آن چیست.

۱ - حجم زیادی از معاملات در دفاتر اسناد رسمی کم خواهد شد و با توجه به ابلاغ‌های متعددی که خصوصاً در یکی دو سال گذشته برای سردفتران در سرتاسر ایران صادر گردیده و تعداد دفاتر اسناد رسمی به حدود دو برابر رسیده و از طرفی حجم کار به علت رکود در دفاتر کم شده است، اگر ثبت معاملات خودرو نیز از دفاتر اسناد گرفته شود مشخص نیست چه تعدادی از

دفاتر قدرت و توانایی پرداخت حقوق کارکنان خود را خواهند داشت و بدیهی است که عده‌ای مجبور به استعفاء خواهند بود و حاصل آن بیکاری جمع کثیری از کارکنان دفاتر اسناد رسمی خواهد شد.

۲ - دفاتر اسناد رسمی در سراسر ایران گلوگاه وصول مالیات، عوارض، حق الثبت، مالیات بر ارث، اجاریات داری، شهرداری و سایر مطالبات دولت و اشخاص می‌باشد و چنانچه ثبت معاملات خودرو از دفاتر گرفته شود وصول آنها در پرده‌ای از ابهام قرار خواهد گرفت و عدم وصول حق الثبت معاملات خودرو کسری بودجه فراوانی به دولت تحمیل خواهد نمود و جبران آن ممکن نخواهد بود، زیرا وصول حق الثبت به جز از طریق ادارات ثبت اسناد و دفاتر اسناد رسمی با قوانین موجود امکان‌پذیر نیست و با توجه به سیاست کنونی نظام و تلاش همه جانبه جهت اشتغال‌زایی و رفع بحران بیکاری نباید طرحی مطرح گردد که نه تنها اشتغال‌زایی در پی نخواهد داشت بلکه زمینه بیکاری جمعی دارای کار را فراهم نماید. اینجانب گوشه‌ای از دورنمای آینده طرح مطرح شده را بیان نمودم و مطمئن هستم در برگیرنده همه جوانب آن نمی‌باشد و امیدوارم استادان حقوق و همکاران دانشمند از نقطه نظرات حقوقی استدلال‌های دیگری ارائه نمایند شاید قبل از بحث‌های جدید و طرح بیشتر موضوع نظر مسؤولین را به خطرات طرح مطرح شده جلب نمایند البته واضح است که طرح تعویض پلاک‌های خودرو توسط راهنمایی و رانندگی از جمله طرح‌های کارشناسی شده و بسیار مفید و مؤثر در کشف جرائم و سرقت‌های احتمالی می‌باشد و به هیچ وجه مخالفت با آن روا نمی‌باشد. در پایان توفیق و بهروزی همه همکاران و خدمتگزاران را از خداوند منان خواستارم.